

Willy FAUTRE

RECENZIE: Evoluția greșită a drepturilor omului și cauzele acesteia

Aaron Rhodes, *The Debasement of Human Rights*, Encounter Books, New York, ISBN (print) -10: 9781594039799, ISBN (ePub) -13: 978-1594039799, 2018, 296 de pagini

Anul trecut a fost publicată în Statele Unite o carte tulburătoare și provocatoare care ar trebui să trezească interesul celor implicați în apărarea drepturilor omului oriunde în lume. Ea reorganizează și deconstruiește ideile corectitudinii politice („political correctness”). Denunță inflația anarhică a drepturilor omului. Argumentează că filozofia și practica drepturilor omului contribuie din ce în ce mai puțin la extinderea spațiilor de libertate și chiar, paradoxal, uneori le limitează. Această carte, bine documentată filozofic și istoric, este convingătoare pentru cei care se întrebă în ce direcție evoluează drepturile omului la nivel internațional.

Aaron Rhodes este o personalitate cunoscută în domeniul drepturile omului la nivel internațional, mai ales ca leader al International Helsinki Federation for Human Rights (Vienna) pentru 14 ani. În cartea sa *The Debasement of Human Rights (Devalorizarea Drepturilor Omului;* Encounter Books, New York 2018), Rhodes afirmă că noțiunea de drepturi ale omului a fost separată de principiile și ideile pe care a fost fondată și care îi dădeau puterea sa morală – conceptul iluminist de Drepturi Naturale. Autorul consideră că această tendință este responsabilă pentru confuzia și corupția de la ora actuală din domeniul drepturilor omului la nivel internațional.

Drepturile Naturale sunt independente de legile și tradițiile statelor și culturilor și sunt inalienabile, adică nu pot fi revocate sau restricționate prin legi ale conducătorilor și legislaturilor. Deși Drepturile Naturale sunt temelia standardelor, legislației și instituțiilor din sistemul de drepturi ale omului la nivel internațional, ignorarea acestei temelii a rezultat în descreșterea susținerii pentru libertățile umane individuale și o presupunere foarte răspândită că baza drepturilor omului se află în politică și în legile statelor.

Începuturile acestei tendințe se regăsesc în Declarația universală a drepturilor omului (DUDO) din 1948, care include „drepturi ale omului” care nu sunt înnascute și anterioare organizărilor statale, ci drepturi acordate de către state prin dreptul pozitiv.

De-a lungul a mai mult de șapte decenii, sistemul creat prin DUDO a fost exploatat atât de regimuri autoritare cât și de activiștii politici de stânga pentru a produce o situație în care drepturile omului nu mai pot fi folosite ca instrument pentru măsurarea legitimității morale a guvernării. Toate guvernele de azi, chiar și Coreea de Nord, se laudă că protejează drepturile omului. Problema cu Declarația universală a drepturilor omului este că aceasta consfințește anumite servicii ale guvernării ca și drepturi universale ale omului, iar prin politica „indivizibilității tuturor drepturilor omului” pune un semn de egalitate între aceste servicii și dreptul la libertate, cel pe care Immanuel Kant l-a numit singurul nostru drept original, înnăscut.

Toate guvernele iau măsuri pozitive pentru a asigura bunăstarea cetățenilor lor. Guvernele și organizmele legislative crează legi în acest scop, legi care necesită compromisuri și concesiuni și care transferă resurse de la unii la alții.

Aceste drepturi de asistență socială sunt drepturi, dar nu sunt drepturi universale ale omului

sau Drepturi Naturale. Drepturile Naturale, de exemplu libertatea de exprimare și libertatea religioasă, sunt sacrosancte; pentru a respecta natura noastră umană comună, ele nu pot fi violate sau subordonate altor scopuri. Utilizăm Drepturile noastre Naturale în arena politică pentru a ne exprima principiile politice și a ne atinge țelurile sociale.

Există o diferență profundă între aceste două tipuri de drepturi, dar în ziua de azi aceasta a fost voalată și ascunsă de dogma ONU privind indivizibilitatea și egalitatea tuturor drepturilor omului. Acesta, potrivit lui Aaron Rhodes, este adevăratul pericol la adresa libertăților fundamentale individuale. Drepturile economice și sociale sunt idei politice care nu se bazează pe un standard moral obiectiv și transcendent. Înțelegem că astfel de drepturi necesită timp pentru a fi realizate; că depind de resursele disponibile; și că sunt subiect al compromisurilor și al unor interpretări ce evoluează în timp. Punerea unui semn de egalitate între acestea și libertățile înnăscute implică prezumția că acestea din urmă pot fi și ele cântărite în raport cu factori politici. Punând la un loc drepturile de asistență socială și drepturile naturale în categoria „drepturilor omului”, se creează o tendință observabilă de a considera că drepturile naturale cum ar fi libertatea religioasă sunt și ele subiectul compromisurilor. Din păcate, în ziua de azi drepturile și libertățile fundamentale sunt văzute nu ca fiind intrinseci și inalienabile ci mai curând opționale și arbitrar și ideologice asemenea drepturilor economice și sociale.

În acest moment există o retragere globală a drepturilor fundamentale individuale; aproape jumătate dintre state, de exemplu, limitează serios libertatea religioasă; or, lupta pentru libertate religioasă, deși nu inerent politică, este un obstacol împotriva autoritarismului în toate aceste țări. Abuzurile în creștere împotriva libertății religioase au loc în timp ce există mai multe drepturi ale omului; mai multe tratate, procese și instituții pentru drepturile omului; mai mulți funcționari „înălți” în domeniul drepturilor omului; și o birocrație națională și internațională de drepturile omului mai extinsă. Majoritatea proliferării drepturilor ține de extinderea drepturilor economice și sociale, de drepturile colective, și nu de drepturile individuale care au fost ținta creării ONU. Și există tratate ONU privind drepturile colective noi, nenecesare, care se îndreaptă spre ratificare pentru că statele nu au curajul politic de a se opune sau nu înțeleg de ce ar trebui să o facă.

Comunitatea mainstream a celor implicați în apărarea drepturilor omului ignoră această situație, dar proliferarea drepturilor omului crează o problemă de inflație a drepturilor omului; acestea își pierd valoarea pe măsură ce mai multe drepturi sunt proclamate. O inflație a drepturilor omului a apărut și prin interpretări juridice activiste, ideologice și iresponsabile, prin care judecătorii au creat noi drepturi ale omului și au schimbat definiția celor existente.

Proliferarea și diluarea drepturilor omului și a libertăților religioase este un țel dorit de guvernele abuzive și susținut cu entuziasm de „idiotii utili” (“useful idiots”) din democrațiile liberale, care văd în drepturile omului un mijloc de a promova țeluri politice și a crea o utopie internațională de reglementări. Din ce în ce mai multe drepturi ale omului sunt introduse în dreptul internațional și totuși dogma ONU în materie consideră că toate drepturile omului trebuie tratate ca egale. Implicațiile sunt absurde. De exemplu, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene protejează „dreptul de acces la servicii gratuite de plasament” ca și drept fundamental al omului. Este dreptul la consiliere pentru angajare la fel de important, de necesar, ca și interzicerea sclaviei sau dreptul la libertate religioasă? Sau, cu alte cuvinte, sunt acestea din urmă cu nimic mai importante decât consilierea pentru angajare din fonduri publice?

Mai mult, libertatea religioasă, ca și alte drepturi fundamentale, este subiectul unor condiții și derogări în cadrul tratatelor privind drepturile omului și a legilor interne ale statelor, posibil ca și consecință a extinderii drepturilor omului și a dispariției principiului inviolabilității drepturilor

naturale. Convenția europeană a drepturilor omului, construită ca bastion împotriva totalitarismului, a confirmat că „Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, conștiință și religie”. Dar afirmă că libertatea poate fi limitată în interesul „siguranței publice ... protejării ordinii publice, sănătății și moralei, sau protecției drepturilor și libertăților altora”.

O altă amenințare este incorporată în tema principală a cărții, împrumutată din sociologia lui Max Weber: drepturile omului internaționalizate au devenit birocratice și de rutină și și-au pierdut atractivitatea. Au nevoie să fie reformate și pot redeveni atrăgătoare prin întoarcerea la rădăcinile lor din liberalismul clasic.

Va duce revenirea la rădăcini la o respectare și implementare mai eficientă a drepturilor omului? Nu în mod automat, dar va salva mișcarea de la fuga nechibzuită și oarbă spre inflație și politizare.

În ultimul capitol al cărții, susținut de o documentare detaliată, Rhodes ne pune în fața unui paradox neliniștitor: instituțiile internaționale și supranaționale existente care au ca scop apărarea drepturilor omului nu o pot face deoarece au fost exploatare, instrumentalizate și deturnate de la obiectivele lor de către state care calcă în picioare drepturile omului. În contextul acestei subminări a proceselor internaționale, autorul sugerează că statele care respectă și apără libertățile fundamentale trebuie să utilizeze relațiile bilaterale sau să se unească în coaliții *ad hoc* cu alte țări pentru a susține dinamici și schimbări politice pozitive în concordanță cu aceste principii.